

UCHWAŁA Nr 285 RADY MINISTRÓW

z dnia 2 lipca 1959 r.

w sprawie przyjęcia tez dotyczących typizacji w budownictwie.

Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Tezy w sprawie zapewnienia wykonania zadań budownictwa w latach 1959—1965 przez typizację i wprowadzenie przemysłowych metod produkcji, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały, uznaje się za obowiązujące.

§ 2. Zobowiązuje się ministrów (kierowników urzędów centralnych) oraz prezydów wojewódzkich rad narodowych i rad narodowych miast wyłączonych z województw do wszczęcia prac niezbędnych do realizacji tez.

§ 3. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) zarządzają niezwłoczne przystąpienie do opracowania w resortach projektów aktów normatywnych mających na celu realizację tez oraz do wydania tych aktów w zakresie i terminach uzgodnionych z powołaną zarządzeniem nr 64 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 maja 1959 r. „Komisją do opracowania zasad regulujących zagadnienie typizacji w budownictwie oraz przygotowania niezbędnych aktów prawnych zabezpieczających wprowadzenie tych zasad w życie“, a po zakończeniu działalności Komisji — uzgodnionych z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych).

§ 4. Zobowiązuje się Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz innych zainteresowanych ministrów w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Prezesem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury i Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do wydania podległym i nadzorowanym jednostkom organizacyjnym instrukcji w sprawie stosowania koordynacji wymiarowej, modułu i gabarytów wynikających z ustaleń zawartych w tezach.

§ 5. 1. Zobowiązuje się Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury do utworzenia w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego naukowo-badawczej pracowni typizacji budownictwa w ramach Instytutu Urbanistyki i Architektury.

2. Zobowiązuje się Ministra Finansów do zapewnienia na wniosek Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, uzgodniony z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych i Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, środków finansowych na uruchomienie i prowadzenie naukowo-badawczej pracowni typizacji budownictwa.

§ 6. Zobowiązuje się Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz innych właściwych ministrów do poczynienia kroków niezbędnych do zapewnienia środków finansowych na realizację tez.

§ 7. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, innym zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydentom wojewódzkich rad narodowych i rad narodowych miast wyłączonych z województw.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 2 lipca 1959 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały nr 285 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1959 r. (poz. 365).

Tezy w sprawie zapewnienia wykonania zadań budownictwa w latach 1959—1965 przez typizację i wprowadzenie przemysłowych metod produkcji.

CZĘŚĆ A

1. Tezy ogólne.

1. 1. Niezbędnym warunkiem wykonania przez budownictwo rosnących zadań w latach 1959—1965 jest dalszy postęp techniczny, oparty na najbardziej efektywnych i ekonomicznych rozwiązaniach projektowych, zmniejszający wydajnie pracochłonność produkcji budowlanej, obniżający zużycie materiałów budowlanych i wagę m³ budowli, eliminujący w maksymalnym stopniu zbędny transport i przeładunek itp. we wszystkich rodzajach budownictwa realizowanego zarówno metodami rzemieślniczymi, jak i przy zastosowaniu przemysłowych metod pracy.

1. 2. Podstawowym warunkiem postępu budownictwa jest typizacja. Głównym celem typizacji jest usprawnienie i obniżenie kosztów realizacji inwestycji, a także ułatwienie pracy inwestora przez ujednoczenie programowania, gotowości dokumentacji pozwalającej na szybsze rozpoczęcie budowy.

1. 3. Podstawą do masowego wprowadzania typizacji w budownictwie jest stosowanie zasad koordynacji wymiarowej, ustalonych wielkości modularnych, gabarytów oraz wymiarów uprzywilejowanych, jak również założeń programowo-użytkowych dla poszczególnych rodzajów budownictwa. Dla osiągnięcia najwyższych efektów ekonomicznych należy dążyć do maksymalnego ujednoczenia gabarytów i wymiarów. Ustalenia te obowiązują przy programowaniu inwestycji, projektowaniu, produkcji materiałów i wyrobów budowlanych oraz organizacji i realizacji budowy.

1. 4. Przedmiotem typizacji w budownictwie są powszechnie stosowane bądź przewidziane do powszechnego stosowania elementy (konstrukcyjne, budowlane, instalacyjne i wyposażeniowe), ich zestawy, elementy funkcji, sekcje, segmenty, budynki oraz metody realizacji, sprzęt i narzędzia.

1. 5. Podstawową formą typizacji jest stosowanie typowych i znormalizowanych elementów konstrukcyjnych, budowlanych, instalacyjnych i wyposażeniowych, które muszą stać się przedmiotem masowej produkcji przemysłowej.

1. 6. O przyjęciu metod i technologii wykonawstwa, jak również o zakresie i formie typizacji decyduje szczegółowa analiza techniczno-ekonomiczna zamierzonych inwestycji, uwzględniająca warunki miejscowe.

1. 7. Dla usprawnienia organizacji przemysłu i wykonawstwa budowlanego należy okresowo ustalać dla danego rejonu określone jednolite metody realizacji.

1. 8. Wymienione w pkt 1. 3. do 1. 7. zasady i ustalenia posiadają charakter ogólnie obowiązujący na terenie całego kraju, a ich stosowanie powinno być zabezpieczone odpowiednimi rygorami i sankcjami. W przypadkach, w których uzasadni to szczegółowa analiza techniczno-ekonomiczna, uwzględniająca warunki miejscowe (np. realizacji dużych zespołów zabudowy całkowicie obsługiwanych przez własne zaplecze), można wyjątkowo dopuścić stosowanie innych niż uznane za obowiązujące dla poszczególnych rejonów lub całego kraju, sprawdzonych rozwiązań projektowych, elementów i metod wykonawczych. Rozwiązania takie muszą być jednak oparte na zasadach koordynacji wymiarowej i module podstawowym, a w granicach realizowanej inwestycji obowiązuje wewnętrzne ujednoczenie wymiarów, powtarzalność elementów, a nawet poszczególnych obiektów, ich segmentów i sekcji w oparciu o produkcję miejscowego zaplecza (typizacja lokalna).

1. 9. Odpowiednio dla różnych rodzajów budownictwa należy zapewnić dostatecznie szeroki asortyment projektów i opracowań typowych elementów, ich zestawów, elementów funkcji, sekcji, segmentów, budynków oraz metod realizacji

z uwzględnieniem warunków danego rejonu, wariantów sytuacyjnych i materiałowych. Prace związane z adaptacją konkretnych projektów budynków należy ograniczać do posadowienia i podłączenia do sieci. Cenniki prac projektowych powinny określać ceny niezbędnej adaptacji projektów. W projektach i opracowaniach, o których mowa w niniejszym punkcie, obowiązują w pełni wszystkie ustalenia podane w pkt 1. 3. do 1. 7.

1. 10. W celu zapewnienia odpowiedniego asortymentu opracowań typowych powinny być prowadzone stałe prace nad:

- 1) wyborem opracowań i projektów indywidualnych w celu ewentualnego uznania ich za typowe (wyborem powinny być objęte również opracowania zagraniczne),
- 2) uaktualnieniem istniejących opracowań typowych,
- 3) sporządzaniem nowych opracowań typowych.

1. 11. Inwestorzy obowiązani są stosować opracowania typowe. Służby architektoniczno-budowlane są obowiązane przestrzegać stosowania projektów i opracowań typowych. Wybór konkretnego projektu typowego budynku inwestorzy powinni uzgadniać z właściwą służbą architektoniczno-budowlaną. W przypadkach uzasadnionych względami architektonicznymi, technicznymi i ekonomicznymi, które określi Prezes Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, właściwa służba architektoniczno-budowlana może udzielić pisemnej zgody na sporządzenie dokumentacji indywidualnej.

1. 12. Dla opracowań typowych powinny być wydawane i okresowo aktualizowane katalogi projektów typowych oraz katalogi obejmujące produkowane elementy konstrukcyjno-budowlane, instalacyjne i wyposażeniowe — z podaniem cen elementów i sposobu ich nabycia bądź dostawy.

1. 13. W celu upowszechnienia typizacji opracowania wybrane do stosowania powinny być ujęte w corocznie aktualizowane wykazy:

- 1) projektów i opracowań typowych obowiązujących na terenie kraju lub rejonu oraz zakwalifikowanych do powtarzania w ograniczonym zakresie,
- 2) katalogów elementów konstrukcyjno-budowlanych, instalacyjnych i wyposażeniowych oraz ich zestawów,
- 3) normatywów projektowania,
- 4) obowiązujących cenników materiałów i elementów konstrukcyjno-budowlanych, instalacyjnych i wyposażeniowych.

1. 14. Resorty inwestujące ustalają potrzeby prac typizacyjnych na podstawie wieloletnich planów inwestycyjnych. Potrzeby te stanowią podstawę do sporządzania planów opracowań typowych.

1. 15. Niezbędne jest opracowanie klasyfikacji budownictwa oraz jednolitego słownictwa w tym zakresie.

2. Zakres stosowania typizacji w budownictwie.

2. 1. Budownictwo mieszkaniowe.

2. 1. 1. Do budownictwa mieszkaniowego stosuje się zasady wyszczególnione w pkt 1. 1. do 1. 15.

2. 1. 2. Osiedla mieszkaniowe, przy których budowie można w sposób ekonomicznie uzasadniony korzystać z obsługi zakładów prefabrykacji, stałych lub przenośnych, powinny być wykonywane metodami uprzemysłowionymi z wielowymiarowych prefabrykatów. Wyjątki od tej zasady powinny być uzasadnione analizą techniczno-ekonomiczną uwzględniającą warunki miejscowe (np. ukształtowanie terenu, posiadany sprzęt itp.) i mogą być dopuszczone w trybie przewidzianym w pkt 1. 11. W tych wypadkach budownictwo to powinno być wykonywane na podstawie projektów opracowanych w oparciu o materiały i warunki miejscowe. W pierwszym rzędzie należy sprawdzić możliwość zastosowania

istniejących typowych projektów budynków oraz masowo produkowanych elementów typowych.

2. 1. 3. Rozproszone budownictwo mieszkaniowe i małe osiedla, leżące w zasięgu ekonomicznie opłacalnym zakładu lub poligonu oraz jego mocy produkcyjnej, powinny być wykonywane całkowicie lub częściowo w oparciu o produkcję tych zakładów.

2. 1. 4. Rozproszone budynki mieszkalne i osiedla — o ile nie są w ekonomicznie opłacalnym zasięgu zakładu lub poligonu — powinny być wykonywane metodami uprzemysłowionymi, nie wymagającymi rozbudowanego zaplecza stałego lub poligonowego, bądź udoskonalonymi metodami tradycyjnymi z zastosowaniem elementów typowych. W pierwszym rzędzie należy sprawdzić możliwość zastosowania istniejących projektów typowych.

2. 1. 5. Budynki mieszkalne o skomplikowanym obrysie i ukształtowaniu, budynki „plombowe” oraz budynki wymagające uzgodnienia z konserwatorem zabytków powinny być realizowane metodami najsluszniejszymi dla danych warunków miejscowych na podstawie projektów indywidualnych z maksymalnym stosowaniem, w miarę możliwości, masowo produkowanych elementów typowych.

2. 2. Budownictwo oświaty.

2. 2. 1. Do budownictwa oświaty stosuje się zasady wyszczególnione w pkt 1. 1. do 1. 15.

2. 2. 2. W projektach dla budownictwa oświaty należy wprowadzić dostosowane do specyfiki tego rodzaju budownictwa ujednoczenie gabarytów i założeń programowo-użytkowych, umożliwiające zastosowanie masowo produkowanych elementów typowych. Szczególną uwagę należy zwrócić na typizację elementów wyposażenia oraz na typowe rozwiązania zespołów funkcjonalnych.

2. 2. 3. Szkoły podstawowe, licealne, specjalne, bursy, internaty i przedszkola powinny być realizowane według projektów, które w oparciu o analizę warunków miejscowych zakładają właściwy stopień uprzemysłowienia w metodach realizacji. Należy dla tych inwestycji opracować szeroki asortyment typowych projektów budynków, uwzględniających powszechnie ujednoczone założenia programowe inwestora.

2. 2. 4. Te spośród większych obiektów, których realizacja na podstawie projektów typowych nie jest uzasadniona, powinny być wykonane na podstawie projektów uwzględniających postępowe metody realizacji przy obowiązkowym stosowaniu typowych zespołów funkcjonalnych oraz użyciu elementów typowych budowlanych i wyposażenia.

2. 2. 5. Budynki szkolne, stanowiące uzupełnienie nowo budowanych osiedli, jeżeli względy techniczne i ekonomiczne na to wskazują, powinny być realizowane tymi samymi metodami realizacji co budynki w osiedlu (typizacja lokalna).

2. 3. Budownictwo służby zdrowia.

2. 3. 1. Do budownictwa służby zdrowia stosuje się zasady wyszczególnione w pkt 1. 1. do 1. 15.

2. 3. 2. W budownictwie służby zdrowia należy przeprowadzić maksymalne ujednoczenie gabarytów i założeń programowo-użytkowych oraz typizację nadających się do tego zespołów funkcjonalnych oraz elementów wyposażenia. W miarę możliwości należy stosować projekty typowe całych budynków.

2. 3. 3. Realizacja obiektów drobnych, jak żłobków, ośrodków zdrowia, mniejszych przychodni, pawilonów, powinna być oparta na szerokim asortymencie projektów typowych umożliwiających stosowanie typowych elementów.

2. 3. 4. Te spośród większych obiektów, których realizacja na podstawie projektów typowych nie jest uzasadniona, jak niektóre szpitale miejskie i powiatowe, kliniki, sanatoria, większe przychodnie itp., powinny być wykonane na podstawie projektów uwzględniających postępowe metody reali-

zacji, przy obowiązkowym stosowaniu typowych zespołów funkcjonalnych oraz użyciu elementów typowych.

2. 4. Budownictwo ogólne różne.

2. 4. 1. Do budownictwa ogólnego stosuje się zasady wyszczególnione w pkt 1. 1. do 1. 15.

2. 4. 2. Budynki rozproszone, jak np. pawilony sklepowe, niewielkie domy towarowe i hotele, małe kina, kotłowne, garaże, stacje benzynowe itp. w istniejących miastach i osiedlach, powinny być realizowane na podstawie projektów typowych uwzględniających w pełni użycie typowych elementów.

2. 4. 3. Wyżej wymienione budynki rozproszone o niewielkiej kubaturze, stanowiące uzupełnienie nowo budowanych osiedli, jeżeli względy techniczne i ekonomiczne na to wskazują, powinny być realizowane tymi samymi metodami, jak budynki w osiedlu (typizacja lokalna).

2. 4. 4. Te spośród budynków, jak np. niektóre teatry, biblioteki, muzea itp., których realizacja na podstawie projektów typowych nie jest uzasadniona, powinny być realizowane metodami najsluszniejszymi dla warunków miejscowych na podstawie projektów indywidualnych, z maksymalnym jednak stosowaniem masowo produkowanych elementów typowych.

2. 4. 5. Takie obiekty, jak hale sportowe, hale przy zakładach naukowych, hale targowe itp., jeśli nie są realizowane na podstawie projektów typowych, powinny przynajmniej wykorzystywać istniejące typowe elementy prefabrykowane. W pierwszym rzędzie należy sprawdzić możliwość zastosowania elementów typowych budownictwa przemysłowego.

2. 5. Budownictwo wiejskie.

2. 5. 1. Do budownictwa wiejskiego stosuje się zasady wyszczególnione w pkt 1. 1. do 1. 15.

2. 5. 2. Podstawą realizacji masowego budownictwa na wsi powinien być w zasadzie szeroki zestaw projektów typowych budowli. Gotowe projekty typowe i powtarzalne powinny w jak najszerszym zakresie umożliwiać stosowanie materiałów miejscowych i masowych elementów konstrukcyjno-wyposażeniowych odpowiednio dobranych do potrzeb poszczególnych rejonów kraju.

2. 5. 3. Powszechną formą typizacji warunkującą umiarkowanie postępu technicznego w budownictwie wiejskim jest przede wszystkim masowe stosowanie drobnowymiarowych elementów prefabrykowanych.

2. 5. 4. W ekonomicznie uzasadnionych przypadkach, dla większej koncentracji inwestycji, np. przy budowie nowych ośrodków w gospodarstwach wielkotowarowych, odbudowie wsi przyczółkowych, zniszczeń na skutek klęsk losowych itp., należy wprowadzać uprzemysłowione metody wykonawstwa w oparciu o przenośne zakłady prefabrykacji dla danych placów budów.

2. 5. 5. Rozproszone inwestycje budowlane na terenach wiejskich powinny być realizowane metodami dostosowanymi do danych warunków terenowych i wprowadzającymi możliwe unowocześnione sposoby wykonawstwa.

2. 6. Budownictwo przemysłowe.

2. 6. 1. Do budownictwa przemysłowego stosuje się zasady wyszczególnione w pkt 1. 1. do 1. 15.

2. 6. 2. Podstawową formą uprzemysłowienia budownictwa przemysłowego powinno być budownictwo z elementów prefabrykowanych oraz wykonywane przy zastosowaniu specjalnych urządzeń (np. deskowań przestawnych, ślizgowych, przesuwanych itp.), umożliwiających mechanizację podstawowych procesów budowania.

2. 6. 3. Podstawową formą typizacji w budownictwie przemysłowym jest stosowanie typowych i znormalizowanych elementów prefabrykowanych, typowych urządzeń do wyko-

nywania na miejscu przeznaczenia obiektów monolitycznych oraz typowej technologii wykonania.

2. 6. 4. Obiekty pomocnicze, znajdujące zastosowanie w zakładach przemysłowych, jak budynki socjalne, portiernie, garaże itp., powinny być realizowane w zasadzie na podstawie typowych projektów budynków, opracowanych według założeń przyjętych dla budownictwa ogólnego.

2. 6. 5. Obiekty przemysłowe rozproszone, np. magazyny, wiaty, mniejsze hale, powinny być realizowane na podstawie projektów typowych w oparciu o zasady przyjęte dla budownictwa przemysłowego.

CZĘŚĆ B

3. Zasady koordynacji wymiarowej, moduły i gabaryty.

3. 1. Budownictwo mieszkaniowe.

Przy projektowaniu budynków mieszkalnych w miastach i osiedlach obowiązują następujące ustalenia w zakresie wymiarowania budynków i ich podstawowych elementów.

3. 1. 1. Budynki wielkoblokowe, wielkopłytowe, szkieletowe oraz o ścianach monolitycznych i stropach montowanych z dużych płyt należy projektować w oparciu o:

- a) moduł podstawowy 10 cm według projektu normy do stosowania PN/B-02354,
- b) poziomą siatkę projektową o wymiarach 30×30 cm stosowaną zgodnie z zaleceniem projektu normy wymienionej pod lit. a).

3. 1. 2. Rozstawy osiowe ścian nośnych przy układach podłużnych i poprzecznych należy dobierać spośród poniższych wymiarów, stanowiących wielokrotność modułu projektowego 30 cm (w metrach):

2,70, 3,00, 3,60, 3,90, 4,50, 5,10, 5,40, 5,70, 6,00 m.

3. 1. 3. Budynki murowane z cegły lub drobnych elementów należy projektować przestrzegając:

- a) modułu podstawowego 10 cm według projektu normy do stosowania PN/B-02354,
- b) obowiązku stosowania elementów stropowych masowej produkcji (o długościach wynikłych z rozstawów osiowych podanych w pkt 3. 1. 2.).

3. 1. 4. Wysokość kondygnacji mieszkalnej, liczoną między górnymi powierzchniami podłóg (brutto), ustala się zgodnie z modulem podstawowym na 2,80 m.

3. 1. 5. W budynkach wielomieszkanowych szerokość 2-biegowej klatki schodowej powinna wynosić 2,70 m w osiach ścian nośnych.

3. 1. 6. Wymiary otworów okiennych i drzwiowych powinny być znormalizowane przy uwzględnieniu koordynacji modularnej opartej na module podstawowym. Ilość typów powinna być ograniczona. Do czasu ustalenia znormalizowanych typów wymiary otworów należy przyjmować zgodnie z obowiązującym obecnie katalogiem stolarki.

3. 1. 7. Odstępstwa od wyżej podanych zasad są dopuszczalne przy projektowaniu:

- budynków „plombowych”,
- budynków dobudowywanych, odbudowywanych, zażytkowych,
- budynków, w których przewiduje się zastosowanie istniejących zapasów elementów lub zastosowanie elementów, dla których zakład posiada nie zamortyzowane formy, wykonane przed ukazaniem się odpowiedniego zarządzenia.

3. 1. 8. Przy projektowaniu wielkich zespołów budownictwa, obsługiwanych przez własne zaplecze, dopuszcza się za zgodą właściwej władzy stosowanie również wymiarów stanowiących wielokrotność 30 cm, nie wymienionych w pkt 3. 1. 2. W przypadkach rozwiązań projektowych budynków, gdzie nie przewiduje się wykorzystania elementów gotowych, co znajduje swoje specyficzne uzasadnienie względami konstrukcyjnymi, funkcjonalnymi itp., dopuszcza się stosowanie innych

niż wyżej podane wielkości za każdorazową zgodą Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

3. 2. Inne rodzaje budownictwa.

Zasady wymiarowania, moduły i gabaryty dla innych rodzajów budownictwa zostaną ustalone w terminie do dnia 15 września 1959 r.

4. Elementy masowej produkcji (na skład).

4. 1. Utrzymując obecny katalog elementów prefabrykowanych należy stopniowo z niego eliminować elementy, które odbiegają swymi wymiarami od ustaleń podanych w rozdziale 3, tak aby na 1962 r. pozostały w produkcji tylko elementy odpowiadające wymiarom ustaleniom gabarytowym podanym w rozdziale 3. Należy zobowiązać Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury do opracowania w terminie do końca 1960 r. nowego katalogu elementów prefabrykowanych opartego na ustaleniach rozdziału 3.

4. 2. Należy zobowiązać Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej do możliwie szybkiego opracowania i ustanowienia katalogu stolarki budowlanej, dostosowanego do ustaleń gabarytowych, ujętych w projektowanym akcie normatywnym w sprawie typizacji. Aktualny katalog stolarki, zatwierdzony przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, należy utrzymać jako obowiązujący w okresie przejściowym do czasu wydania nowego katalogu. Wobec tego, że obecnie obowiązujący katalog stolarki nie jest często przestrzegany, należy dopuścić odstępstwa od katalogu w odniesieniu do projektów już wykonanych, a bezwzględnie przestrzegać stosowania stolarki katalogowej w nowo opracowywanych projektach.

4. 3. Należy uruchomić produkcję ościeżnic z profiliów zimno kształtowanych i w związku z tym opracować katalog ościeżnic, który powinien obejmować typy i wymiary tychże, dostosowane do nowo ustalonych wymiarów otworów drzwiowych. Realizacja tej tezy w zakresie urządzeń produkcyjnych obowiązuje Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Ministra Przemysłu Ciężkiego, a w zakresie opracowania i zatwierdzenia katalogu — Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury.

4. 4. Należy opracować dla budownictwa mieszkaniowego prototypy kabin sanitarnych oraz poszczególnych ich części, jak np. węzły, podejścia, przybory itp., oraz przygotować w jednym z zakładów produkcję kabin. Przyszła produkcja kabin sanitarnych powinna być zorganizowana w warunkach produkcji przemysłowej. Opracowane projekty typowe powinny uwzględniać stosowanie kabin sanitarnych bądź ich części. Do opracowania i zatwierdzenia projektów kabin należy zobowiązać Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej. Do uruchomienia produkcji kabin należy zobowiązać Ministra Przemysłu Ciężkiego.

4. 5. W celu stworzenia warunków do szerokiego stosowania mebli wbudowanych należy opracować projekty typowe tych mebli. Powinny one uwzględniać zasady koordynacji modularnej i przyjęty moduł projektowy poziomy — 30 cm, projekty typowe zaś budynków powinny uwzględniać możliwość szerokiego stosowania mebli wbudowanych. Do opracowania i zatwierdzenia projektów mebli wbudowanych należy zobowiązać Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury w porozumieniu z Ministrem Gospo-

darki Komunalnej oraz Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Produkcja typowych mebli wbudowanych powinna być prowadzona przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Należy stworzyć warunki do wyposażenia mieszkań w meble wbudowane również przez użytkowników mieszkań w drodze uruchomienia produkcji mebli na skład.

4. 6. Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Minister Przemysłu Ciężkiego w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej oraz Prezesem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury opracują i ustalą do końca 1959 r. typy i wymiary wanny, zlewozmywaka, pieca kuchennego węglowego, gazowego i gazowo-węglowego, dostosowane do typowych układów sanitarnych i kuchennych.

5. Metody i drogi do wykonania zadań w zakresie budownictwa mieszkaniowego w miastach i osiedlach (nie dotyczy budownictwa wiejskiego) w latach 1959—1965.

5. 1. Uprzemysłowione budownictwo mieszkaniowe będzie realizowane jako:

- budownictwo wielkopłytowe,
- budownictwo wielkobiokowe,
- budownictwo monolityczne (w deskowaniach przestawnych, ślizgowych itp.).

W okresie realizacji niniejszych tez Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w porozumieniu z Prezesem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz Ministrem Gospodarki Komunalnej może wprowadzić i inne metody budownictwa uprzemysłowionego.

5. 2. Zadania w zakresie budownictwa mieszkaniowego obejmują budownictwo resortów, rad narodowych i ze środków własnych ludności, zestawione na podstawie zamierzeń inwestycyjnych przedstawionych przez prezydów wojewódzkich i miejskich rad narodowych, z wyszczególnieniem ilości izb do wybudowania, lokalizacji osiedli do budowy oraz założonych metod wykonawstwa.

5. 3. W odniesieniu do zadań określonych na lata 1959, 1960, 1961 i 1962 należy uznać za wiążące: przyjętą lokalizację, wielkość zamierzeń, metody wykonawstwa oraz rozwiązania projektowe, których realizacja powinna obowiązywać wszystkie zainteresowane jednostki i organizacje. Odstępstwa od ustaleń zawartych w zadaniach na lata od 1959 do 1962 mogą nastąpić jedynie za zgodą Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz w porozumieniu z Prezesem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury i Ministrem Gospodarki Komunalnej.

5. 4. Inwestycje przewidziane do realizacji metodami uprzemysłowionymi muszą posiadać dokumentację realizacyjną co najmniej na 6 miesięcy przed terminem rozpoczęcia robót.

5. 5. Prezydów wojewódzkich i miejskich rad narodowych w terminie do końca 1960 r. opracują i przedstawiają Ministrowi Gospodarki Komunalnej szczegółowe wnioski w zakresie zadań budownictwa mieszkaniowego i metod ich wykonania na okres od 1963 do 1965 r. w celu uzgodnienia ich z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Prezesem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury. Wnioski te powinny obejmować budownictwo resortów, rad narodowych oraz z własnych środków ludności. Właściwi ministrowie i kierownicy urzędów centralnych nadzorujących budownictwo przyzakładowe oraz Prezes Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w stosunku do budownictwa spółdzielczego zapewnią dostarczenie przez nadzorowane jednostki potrzebnych danych i współdziałanie z prezydiami rad narodowych w zakresie realizacji zadań uprzemysłowienia budownictwa mieszkaniowego.

5. 6. Ustala się zasadę, że mieszkaniowe budownictwo uprzemysłowione będzie w latach 1959—1962 realizowane na podstawie projektów wybranych do realizacji przez Ministra

Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury i Ministra Gospodarki Komunalnej zgodnie z ustaleniami Komisji do opracowania zasad regulujących zagadnienia typizacji w budownictwie. Dopuszcza się projektowanie i realizację również budynków opartych na innych projektach, o ile zostaną dopuszczone do realizacji przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Ministra Gospodarki Komunalnej i Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z zachowaniem warunków pkt 5. 4.

5. 7. W celu zapewnienia ciągłych intensywnych prac w zakresie poszukiwań lepszych rozwiązań funkcjonalnych, konstrukcyjnych, produkcyjnych i organizacyjnych Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w porozumieniu z Prezesem Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury i Ministrem Gospodarki Komunalnej będzie prowadził w pierwszym rzędzie prace w zakresie sporządzania nowych projektów budynków mieszkalnych realizowanych metodami uprzemysłowionymi.

5. 8. Ustala się zasadę, że do masowej realizacji metodami uprzemysłowionymi mogą być zakwalifikowane jedynie projekty typowe, uprzednio wypróbowane w ramach budowy obiektów prototypowych. W związku z tym Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych powinien dysponować określonym funduszem na budownictwo prototypowe i doświadczalne, które powinno być przez resort budownictwa realizowane poza planem izbowym budownictwa mieszkaniowego. Fundusz na budownictwo prototypowe należy utworzyć przez wydzielenie właściwych kwot z ogólnego funduszu na państwowe budownictwo mieszkaniowe.

5. 9. W celu opiniowania założeń oraz oceny przydatności opracowanych projektów obiektów prototypowych, przygotowanych do realizacji w trybie budownictwa prototypowego, należy powołać stale międzyresortowe Kolegium Orzekające w składzie pełnomocników:

- Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych jako przewodniczącego,
- Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury,
- Ministra Gospodarki Komunalnej,
- Ministra Przemysłu Ciężkiego,
- Ministra Przemysłu Chemicznego,
- Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego,
- przedstawicieli Stowarzyszenia Architektów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa

przy udziale rzeczoznawców z:

- resortowych instytutów naukowo-badawczych,
- biur studiów i projektów typowych,
- oraz innych zainteresowanych.

5. 10. Projekty obiektów prototypowych, uwzględnione w planie opracowań prototypowych lub pochodzące z konkursów ogłaszanych przez Stowarzyszenie Architektów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, są opracowywane na zlecenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych przez wytypowane biura i pracownie projektowe. Opracowane projekty przekazywane są do realizacji po uzyskaniu pozytywnej oceny Kolegium Orzekającego. Prototypowe obiekty mogą być realizowane również na podstawie projektów opracowywanych w ramach zadań inwestorskich przez dowolne biura projektowe, zgłaszanych jako nadające się do stypizowania i uznanych przez Kolegium Orzekające.

5. 11. Obiekty prototypowe wykonywane będą na specjalnie wydzielonych terenach doświadczalnych oraz na terenach lokalizacji, na których w razie potwierdzenia założeń teoretycznych po zbudowaniu obiektu prototypowego nastąpi dalsza realizacja budynków tego typu. W pierwszym okresie należy organizować realizację budownictwa prototypowego w podstawowych zagłębieniach budownictwa mieszkaniowego:

w Warszawie, na Śląsku, w Łodzi, w Krakowie i w Gdańsku. Należy zobowiązać rady narodowe do przydzielania terenów właściwych dla budownictwa prototypowego.

5. 12. Ustalenie zasad działania służby inwestorskiej dla budownictwa prototypowego powinno nastąpić w najbliższym czasie — przy uwzględnieniu tezy o powoływaniu jednego inwestora dla całego budownictwa prototypowego na terenie osiedla, wyznaczonego do tego budownictwa.

5. 13. Projekty budynków prototypowych przyjmuje Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych przy udziale Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury i Ministra Gospodarki Komunalnej.

5. 14. Prace badawcze i analityczne związane z realizacją i eksploatacją budynków prototypowych, aż do opublikowania konkretnych wyników doświadczeń oraz wniosków, będą prowadzone i wykonywane przez właściwe instytuty naukowo-badawcze, jak:

Instytut Techniki Budowlanej,
Instytut Budownictwa Mieszkaniowego,

Instytut Organizacji i Mechanizacji Budownictwa,
Instytut Urbanistyki i Architektury
i inne zainteresowane

— w ramach organizowanych na budowach stacji doświadczalnych.

5. 15. Należy uznać za słuszne stosowanie w budownictwie doświadczalnym i prototypowym również materiałów i urządzeń nie produkowanych w kraju, a uzyskanych z importu, dla przeprowadzenia odpowiednich doświadczeń w związku do potrzeb naszego budownictwa. W związku z powyższym należy również zapewnić odpowiednie ilości dewiz.

5. 16. W celu umożliwienia prowadzenia badań budynków prototypowych w okresie ich eksploatacji należy stworzyć do tego warunki przez odpowiednią politykę kwaterunkową.

5. 17. Na podstawie dotychczasowych doświadczeń należy uznać konieczność powołania jednostki do prowadzenia prac naukowo-badawczych w zakresie podstawowych problemów typizacji.